

SARKİSYAN'IN DAVETİ

Ömer Engin LÜTEM

Ömer Engin LÜTEM

6 Haziran 2014

Başkan Sarkisyan 27 Mayıs'ta Ermeni Soykırımının 100. Yılı Eylemleri Koordinasyonu Devlet Komitesinde yaptığı bir konuşmada, Ermeni soykırımının tarihi kanıtlarıyla yüzleşmesi için, Türkiye Cumhurbaşkanı gelecek yıl, 24 Nisan 2015 tarihinde Ermenistanı ziyaret etmeye resmen davet etti.

Bu alışılmamış davetin iki amacı olduğu görülmektedir. Birincisi Başbakan Erdoğan'ın 23 Nisanda 1915 olaylarına ilişkin mesajında Birinci Dünya Savaşında ölen Ermenilerin torunlarına taziyelerini bildirerek başlatmak istediği yeni siyasi açılımın kabuledilmemiş olduğunun dolaylı bir şekilde ifade edilmesidir. İkincisi ise, Türkiye Cumhurbaşkanı'na küçük düşürmek çabasıdır. Çok büyük bir çoğunluğu 1915 olaylarının soykırım olmadığına inanan bir ülkenin Cumhurbaşkanı'nın 24 Nisanda Erivana davet etmek yoluyla soykırım savını kabul ettirmeye çalışmak küçük düşürmek niyeti dışında nasıl açıklanabilir?

Geçmişte baktığımızda Ermenistan Devlet Başkanları Levon Ter Petrosyan ve halefi Robert Koçaryan'ın soykırım iddialarını ileri sürerek Türkiye'yi tahrik etmekten özenle kaçındıklarını görmekteyiz. Serj Sarkisyan da, Protokoller 2010 yılı başında akamete uğrayıncaya kadar aynı politikayı izlemiştir. Daha sonra ise bu tutumunu değiştirmiş, Türkiye'nin anlaşma ve uzlaşma girişimlerini kabul etmemiş, daha önce esas itibarıyla Diaspora tarafından ileri sürülen bazı talepleri desteklemeye ve özellikle Türkiye'nin soykırım iddialarını kabul etmesini istemeye başlamıştır.

Türkiye-Ermenistan ilişkileri bozuldukça Türkiye-Azerbaycan işbirliğinin arttığına göre Sarkisyan'ın bu davranışının Ermeni çıkarlarıyla bağdaşması zordur. Akla gelen, Türkiye'yi

güç durumunda bırakacak bazı girişim ve davranışlarda bulunmasının kendisine, reddedemeyeceği konumda olan başkaları tarafından telkin edilmiş olmasıdır. Bu telkinler Türkiye'nin Suriye, İsrail, Irak, İran ve diğer bazı başka konularda izlemekte olduğu politikalarından rahatsız olanlar tarafından yapılmış olabilir. Bazı uyarılara rağmen Türkiye'nin söz konusu politikalarda kayda değer bir değişiklik yapmaması karşısında güçlü bir uyarıda bulunmak üzere soykırım iddialarından yararlanmak düşünülmüş ve Demoklesin Kılıcı görevi de Ermenistana verilmiş olabilir.

Sarkisyan'ın Türkiye Cumhurbaşkanı gelecek yıl 24 Nisanda Erivana davet etmesi, sansasyonel bir davranış olmasına rağmen, Türkiye'de ne siyasi düzeyde ne de kamuoyunda kayda değer bir tepki yaratmamıştır. Bu, herhalde, Türkiye'nin iç siyaset gündeminin çok yüklü olmasının bir sonucudur.

Böylelikle söz konusu davet beklenen işlevi yapamayınca bir profesörümüz devreye girerek daveti savunmaya başlamış^[1] ve Türkiye'nin siyasi anlamda soykırımı kabul etmesi ve Cumhurbaşkanı'nın daveti reddetmeyerek Erivana gitmesini ileri sürmüştür. Bunun ne gibi yararları olabileceğini ise tarihin yükünden kurtulmak, ahlaken üstün bir konuma geçmek, ezber bozmak, yüzüncü yılı yönetilebilir bir sorun haline dönüştürmek olarak açıklamıştır.

Türkiye'de bir kamuoyu yoklaması yapılırsa kaç kişi Ermeniler nedeniyle tarihin yükünü hissettiğini söyleyebilir? Dış politikada üstün bir konuma geçmek ahlaki düşünce ve davranışlarla değil, güçlü olmakla mümkündür. Soykırım inancı özellikle Diaspora Ermenilerinin milli kimliğinin önemli bir parçası olduğundan Türkiye Cumhurbaşkanı'nın Erivana gitmesi bu ezberi bozulmaz, hatta daha da güçlendirebilir. Diğer yandan Ermenilerin 100. yıl için yapacağı eylemleri çok büyütme doğru değildir. Ermeniler şimdiye kadar Türkiye aleyhinde ne yapmışlarsa 100. yılda da, daha yoğun ve çeşitlenmiş olarak, aynı eylemleri yapacaklardır. Bunlar Batı ülkeleri kamuoylarını etkileyebilir bu nedenle de Türkiye'de bir ölçüde rahatsızlık yaratabilir. Ancak Türkiye'nin çıkarlarını zedeleyecek bir düzeye ulaşması olası değildir.

Şimdiye kadar yirmi ülke parlamentosu Ermeni soykırımını tanıyan kararlar almıştır. Bu ülke Hükümetlerinden hiç biri, resmen, Türkiye'den soykırım iddialarını kabul etmesini, tazminat ödemesini ve hele Ermenistana toprak verilmesini istememiş, ima dahi etmemiştir. Türkiye'nin gücü ve önemli stratejik konumu bu gibi taleplerin ortaya atılmasını önlemektedir. Ayrıca söz konusu taleplerin hukuki bir dayanağı da mevcut değildir. BM Soykırım Sözleşmesine göre bir olayın hukuken soykırım sayılabilmesi için ya özel bir milli mahkemenin veya uluslararası bir ceza mahkemesinin kararı gerekmektedir. Böyle bir karar yoktur. Türkiye ve Ermenistan arasındaki sınırlar halen de geçerli olan 1921 Kars Antlaşmasıyla saptanmıştır. Lozan Antlaşması ise savaştan dolayı tazminat

öngörmemiştir.

Kısaca, yukarıda da değindiğimiz gibi, hukuki alanda bir Ermeni sorunu yoktur. Siyasi alanda, soykırım iddialarından yararlanarak yeniden bir Ermeni sorunu yaratmak ve bunun gerektirdiği süreci Türkiye'yi kontrol altında tutmak için kullanmak düşünce ve çabaları vardır. Ermeni davranış ve taleplerine bu açıdan yaklaşmak daha gerçekçi olur.

[i] Star, 31 Mayıs 2014. Mensur Akgün Ankara Erivana Hayır Dememeli

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: LÜTEM, Ömer Engin. 2026. "SARKİSYAN'IN DAVETİ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2014 / 67. Haziran 05. Erişim Haziran 01, 2026. <https://www.avim.org.tr/tr/Yorum/SARKİSYAN-IN-DAVETİ>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

 @avimorgtr

 <https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır